

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретичної фізики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Віо декана фізичного факультету

Володимир ЛАЗУР

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	Фізика. Інформатика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **A Освіта спеціальності A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**, предметної спеціальності **A4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)** освітньої програми «**Фізика. Інформатика**».

Розробники: Повідайчик Михайло Михайлович, доктор педагогічних наук, професор кафедри кібернетики і прикладної фізики;
Карбованець Мирослав Іванович, завідувач кафедри теоретичної фізики, к.ф.-м.н., доцент.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної фізики протокол № 12 від «26» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ _____ Мирослав КАРБОВАНЕЦЬ

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ _____ Василь РУБИШ

© Повідайчик М.М., Карбованець М.І., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	четвертий	-
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента – 7	восьмий	-
	Лекції:	
	28	-
	Практичні (семінарські):	
	32	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**» є формування у студентів знань та методичних навичок з організації гурткової роботи; вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок організації роботи різних гуртків.

Завданнями вивчення дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**» є ознайомлення з формами і методами підготовки і проведення позакласних заходів і занять з фізики та астрономії, допомога у виборі найбільш раціональних процедур їх реалізації відповідно до сучасних вимог навчально-виховного процесу, формування творчого підходу до діяльності вчителя фізики та астрономії.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, інтеграції професійних та науково-дослідницьких знань з фізики та астрономії і інформатики, методики їх навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК12. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Здатність до забезпечення здобувачам освіти навчання державною мовою, формування та розвинення їх мовно-комунікативних умінь і навичок.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування, проектування та прогнозування результатів освітнього процесу; організувати процес та осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти, різні види й форми їх навчальної та пізнавальної діяльності.

ФК6. Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; здатність формувати мотивацію здобувачів освіти до саморозвитку; формувати колектив учнів, організувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

Фахові (предметні) компетентності (ПК):

ПК2. Здатність організувати та здійснювати дослідницьку діяльність та формулювати доказові висновки на основі отриманої інформації.

ПК4. Здатність планувати, організувати та здійснювати навчальний фізичний експеримент відповідно до методики і техніки проведення.

ПК5. Здатність розв'язувати задачі з фізики й астрономії різного рівня складності та навчати учнів їх розв'язуванню раціональними методами.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК 3 Українська мова за професійним спрямуванням

ОК 14 – ОК 18 Загальна фізика

ОК 22 Психологія

ОК 23 Педагогіка

ОК 26 Методика навчання інформатики в закладах загальної середньої освіти

ОК 27 Методика навчання фізики та астрономії в закладах загальної середньої освіти

ОК 29 Наукові основи шкільного курсу фізики та астрономії.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Фізика. Інформатика**» вивчення навчальної дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовнокомунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.	РН2
Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.	РН5
Знає і використовує принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.	РН6
Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.	РН7
Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.	РН11
Класифікує і пояснює основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії та методики їх навчання, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їх розвитку	ПРН1
Демонструє вміння розв'язувати типові задачі з різних розділів фізики та астрономії, чітко й раціонально пояснює їх розв'язки.	ПРН4
Визначає, оцінює та інтерпретує зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики та астрономії, застосовує сучасні методи й технології їх організації та проведення.	ПРН5
Демонструє володіння основами наукових досліджень; організовує навчально-дослідницьку діяльність учнів.	ПРН6

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методика і організація гурткової роботи**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміє навчати учнів державною мовою; розвивати їх мовнокомунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.	РН 2
Раціонально вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; здатний прогнозувати і аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.	РН5
Знає і використовує принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів, технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.	РН6
Володіє знаннями основ та базових категорій і понять фізики та астрономії.	РН7
Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.	РН11
Розуміє і пояснює основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їх розвитку	ПРН1
Уміє розв'язувати типові задачі з різних розділів фізики та астрономії, чітко й раціонально пояснює їх розв'язки.	ПРН4
Розуміє зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики та астрономії, застосовує сучасні методи й технології їх організації та проведення.	ПРН5
Володіє основами і методикою наукових досліджень; організовує навчально-дослідницьку діяльність здобувачів освіти.	ПРН6

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль успішності,
- модульний контроль,
- підсумковий контроль.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- вибіркове усне опитування перед початком занять;
- фронтальне стандартизоване усне та/або письмове опитування за основними питаннями теми заняття;
- експрес-опитування;
- тестування;
- реферативні повідомлення та їх обговорення;
- перевірка якості виконання завдань для самостійної роботи, зокрема за конспектами матеріалів;
- оцінювання якості та повноти виконання завдань модульної контрольної роботи.

Форма модульного контролю: виконання модульної контрольної роботи, результати якої оцінюються за 100-бальною шкалою за кожний модуль.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік. До заліку допускаються студенти, які відпрацювали пропущені заняття і виконали модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	
6	6	6	8	8	8	8		100

T1, T2, ..., T7 – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	50	
8	11	11	9	11		100

T8, T9, ..., T12 – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	2	50	2	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	3	100	3	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні знань враховується в першу чергу повнота, правильність і вичерпність відповідей на поставлені в модульних контрольних роботах запитаннях. Максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання контрольної роботи складає 50 балів.

41 – 50 балів виставляється, якщо під час проведення контролю було виявлено:

1. наявність у студента всебічних, повних, глибоких інтегрованих знань програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання запропонованого варіанту;
2. вміння студента в письмовій та усній формі чітко, вичерпно і правильно викласти відповіді на питання запропонованого варіанту;
3. глибоке розуміння студентом взаємозв'язку головних понять і положень предмета, розуміння значення цих положень і понять для майбутньої професії;
4. високий рівень підготовленості студента з питань курсу до подальшої роботи над вдосконаленням рівня своєї професійної кваліфікації.

У відповідях студентів не має бути значних помилок. Робота виконана на 50 балів демонструє наявність у студента творчих здібностей.

31 – 40 балів виставляється, коли студент письмово відповів на всі запитання, засвоїв всю навчальну програму відповідного модуля. У відповідях можлива не більш як одна незначна помилка або виявлено декілька неточностей.

21 – 30 балів виставляється, коли студент дав відповіді на питання всіх завдань, але при цьому можуть проявитися певні прогалини у засвоєнні програми модуля. У відповідях можуть зустрітися не більше як одна груба помилка або декілька значних та істотних неточностей.

0 – 20 балів виставляється за роботу, яка засвідчує про наявність у студента великих та суттєвих прогалин у знаннях основного матеріалу модуля, а у наявних його письмових

відповідях є як принципів, так і грубі помилки. Студенти, які не представили письмові відповіді на модульних контрольних роботах, або не з'явилися на модульну контрольну роботу вважаються такими, що одержали 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) за модуль виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і виконані та зараховані всі завдання, які є складовими модуля.

Здобувач, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника не менше 35 балів у строки, визначені викладачем дисципліни. Без такого покращення він до семестрового контролю не допускається.

Підсумкова модульна оцінка з даної навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне результатів двох модульних контролів та виставляється у відомість модульного контролю за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою (див. табл. «Шкала оцінювання: національна та ECTS»).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Методика і організація гурткової роботи» здійснюється у формі заліку.

Залік проводиться в усній формі. Результати заліку оцінюються за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За бажанням студента результуюча підсумкова залікова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наведеною вище шкалою оцінювання.

Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незараховано» (0-34 балів, F), зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни і скласти залік.

Результати підсумкового контролю знань заносяться до залікової відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Мета і завдання дисципліни.

Предмет і завдання дисципліни. Зміст понять «позакласна», «позаурочна» та «позашкільна» робота. Призначення та мета організації позакласної роботи з фізики та астрономії в закладах загальної середньої освіти. Місце позакласної роботи в навчально-виховному процесі. Значення позакласної роботи для інтелектуального розвитку, активізації пізнавальної діяльності, формування наукового світогляду, розвитку творчих здібностей та самостійності, профорієнтації, самореалізації учнів. Принципи позакласної роботи.

Тема 2. Педагогічні основи гурткової роботи.

Методичні аспекти організації позакласної освіти школярів. Основні педагогічні засади. Методи і форми роботи. Організаційні аспекти. Нормативне забезпечення науково-дослідного навчання. Закон України "Про позашкільну освіту". Поняття "методи навчання" як загальнопедагогічна категорія: ключові аспекти поняття, основні групи методів навчання, функції методів навчання.

Тема 3. Специфічні особливості створення та функціонування учнівських гуртків.

Організація та проведення занять в позашкільному закладі. Педагогічні основи навчального плану роботи учнівських гуртків. Основні психолого-педагогічні вимоги до побудови занять в позашкільній роботі. Методичні особливості планування занять гуртка. План роботи (календарний план) – основний документ, що визначає роботу гуртка.

Тема 4. Типи шкільних гуртків.

Класифікація шкільних гуртків. Напрямки діяльності закладів позашкільної освіти: науково-технічний, гуманітарний, фізкультурно-спортивний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, військово-патріотичний, дослідницько-експериментальний, оздоровчий. Рівень засвоєння: початковий, основний, вищий (майстерності). Організаційно-методичні форми: гурток, секція, клуб, студія, творче об'єднання.

Тема 5. Робота керівника гуртка.

Специфіка педагогічної діяльності керівника учнівського гуртка. Основні обов'язки керівника гуртків: планування та організація роботи, навчально-виховна робота, кадрова робота та безпека, документація та звітність, матеріально-технічне забезпечення, професійний розвиток.

Тема 6. Співробітництво керівника гуртка з батьками учнів.

Форми співробітництва керівника гуртка з батьками учнів. Залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. Особливості педагогічного керівництва самоврядуванням в гуртках.

Тема 7. Документація керівника гуртка.

Аналіз структури та розробка навчальної програми гуртка. Аналіз структури та розробка календарно-тематичного плану гуртка. Аналіз структури та розробка плану-конспекту гурткового заняття.

Модуль 2.

Тема 8. Дослідницька робота учнів з фізики та астрономії.

Тематика і методики проведення учнівських досліджень. Робочі записи та оформлення проміжних результатів роботи (щоденник спостережень, робочий журнал). Спостереження фізичних процесів і явищ; фізичний дослід; планування, організація і проведення навчального експерименту з фізики. Роль шкільного кабінету фізики у проведенні гурткової роботи

Тема 9. Індивідуальна позакласна робота з фізики та астрономії.

Форми та види позакласної роботи. Індивідуальна форми позакласної роботи: спостереження, досліді, читання наукової та науково-популярної літератури, підготовка доповідей, рефератів. Застосування комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Тема 10. Підготовка учнів до участі в олімпіадах і роботі МАН.

Підготовка членів гуртка до участі в предметних олімпіадах, виступів на наукових конференціях. Організація виконання учнями науково-дослідних робіт фізичної тематики в межах МАН. Оформлення рукописів та захист наукових робіт в МАН.

Тема 11. Групова форма позакласної роботи учнів.

Характеристика видів групової форми роботи: епізодичні групи, гуртки, клуби, наукові товариства. Гурткова робота. Різноманітність гуртків, вибір профілю гуртка. Структура гуртків. Обов'язки членів гуртка. Актив гуртка. Форми організації гурткової роботи. Планування та облік роботи. Клуб знавців фізики та астрономії: завдання, структура, особливості роботи. Учнівське наукове товариство: завдання, структура, особливості роботи. Асоціація наукових товариств.

Тема 12. Форми масової позакласної роботи з фізики та астрономії.

Планування, підготовка, організація та проведення масових форм позакласної роботи з фізики та астрономії. Дні і тижні фізики. Фізичні вечори і свята, години цікавої фізики. Фізичні олімпіади. Науково-практичні конференції. Диспути та дискусії. Фізичні ігри та змагання, вікторини, турніри, брейн-ринги, інтелектуальні ігри. Відвідування фізико-технічних виставок і музеїв. Експерсії до наукових лабораторій фізичних факультетів ЗВО, академічних наукових закладів, астрофізичних обсерваторій та планетаріїв.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
8-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Мета і завдання дисципліни. Предмет і завдання дисципліни. Зміст понять «позакласна», «позаурочна» та «позашкільна» робота. Призначення та мета організації позакласної роботи з фізики та астрономії в закладах загальної середньої освіти. Місце позакласної роботи в навчально-виховному процесі. Значення позакласної роботи для інтелектуального розвитку, активізації пізнавальної діяльності, формування наукового світогляду, розвитку творчих здібностей та самостійності, профорієнтації, самореалізації учнів. Принципи позакласної роботи.	8	2	2			4
Тема 2. Педагогічні основи гурткової роботи. Методичні аспекти організації позакласної освіти школярів. Основні педагогічні засади. Методи і форми роботи. Організаційні аспекти. Нормативне забезпечення науково-дослідного навчання. Закон України "Про позашкільну освіту". Поняття "методи навчання" як загальнопедагогічна категорія: ключові аспекти поняття, основні групи методів навчання, функції методів навчання.	8	2	2			4
Тема 3. Специфічні особливості створення та функціонування учнівських гуртків. Організація та проведення занять в позашкільному закладі. Педагогічні основи навчального плану роботи учнівських гуртків. Основні психолого-педагогічні вимоги до побудови занять в позашкільній роботі. Методичні особливості планування занять гуртка. План роботи (календарний план) – основний документ, що визначає роботу гуртка.	8	2	2			4
Тема 4. Типи шкільних гуртків. Класифікація шкільних гуртків. Напрямки діяльності закладів позашкільної освіти: науково-технічний, гуманітарний, фізкультурно-спортивний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, військово-патріотичний,	8	2	2			4

дослідницько-експериментальний, оздоровчий. Рівень засвоєння: початковий, основний, вищий (майстерності). Організаційно-методичні форми: гурток, секція, клуб, студія, творче об'єднання.						
Тема 5. Робота керівника гуртка. Специфіка педагогічної діяльності керівника учнівського гуртка. Основні обов'язки керівника гуртків: планування та організація роботи, навчально-виховна робота, кадрова робота та безпека, документація та звітність, матеріально-технічне забезпечення, професійний розвиток.	8	2	2			4
Тема 6. Співробітництво керівника гуртка з батьками учнів. Форми співробітництва керівника гуртка з батьками учнів. Залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. Особливості педагогічного керівництва самоврядуванням в гуртках.	8	2	2			4
Тема 7. Документація керівника гуртка. Аналіз структури та розробка навчальної програми гуртка. Аналіз структури та розробка календарно-тематичного плану гуртка. Аналіз структури та розробка плану-конспекту гурткового заняття.	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	60	14	16			30
Модуль 2						
Тема 8. Дослідницька робота учнів з фізики та астрономії. Тематика і методики проведення учнівських досліджень. Робочі записи та оформлення проміжних результатів роботи (щоденник спостережень, робочий журнал). Спостереження фізичних процесів і явищ; фізичний дослід; планування, організація і проведення навчального експерименту з фізики. Роль шкільного кабінету фізики у проведенні гурткової роботи.	10	2	2			6
Тема 9. Індивідуальна позакласна робота з фізики та астрономії. Форми та види позакласної роботи. Індивідуальна форми позакласної роботи: спостереження, досліді, читання наукової та науково-популярної літератури, підготовка доповідей, рефератів. Застосування комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій.	10	2	2			6
Тема 10. Підготовка учнів до участі в олімпіадах і роботі МАН. Підготовка членів гуртка до участі в предметних олімпіадах, виступів на наукових конференціях. Організація виконання учнями науково-дослідних робіт фізичної тематики в межах МАН. Оформлення рукописів та захист наукових робіт в МАН.	14	4	4			6

Тема 11. Групова форма позакласної роботи учнів. Характеристика видів групової форми роботи: епізодичні групи, гуртки, клуби, наукові товариства. Гурткова робота. Різноманітність гуртків, вибір профілю гуртка. Структура гуртків. Обов'язки членів гуртка. Актив гуртка. Форми організації гурткової роботи. Планування та облік роботи. Клуб знавців фізики та астрономії: завдання, структура, особливості роботи. Учніське наукове товариство: завдання, структура, особливості роботи. Асоціація наукових товариств.	12	3	3			6
Тема 12. Форми масової позакласної роботи з фізики та астрономії. Планування, підготовка, організація та проведення масових форм позакласної роботи з фізики та астрономії. Дні і тижні фізики. Фізичні вечори і свята, години цікавої фізики. Фізичні олімпіади. Науково-практичні конференції. Диспути та дискусії. Фізичні ігри та змагання, вікторини, турніри, брейн-ринги, інтелектуальні ігри. Відвідування фізико-технічних виставок і музеїв. Екскурсії до наукових лабораторій фізичних факультетів ЗВО, академічних наукових закладів, астрофізичних обсерваторій та планетаріїв.	12	3	3			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	60	14	16			30
Разом за семестр	120	28	32			60

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Завдання, принципи і форми позакласної роботи в ЗЗСО. Значення позакласної роботи для формування наукового світогляду, розвитку творчих здібностей та самостійності, профорієнтації, самореалізації учнів.	2
2	Тема 2. Методичні аспекти організації позакласної освіти школярів. Нормативне забезпечення навчально-виховного процесу.	2
3	Тема 3. Основні психолого-педагогічні вимоги до побудови занять гуртка в ЗЗСО.	2
4	Тема 4. Класифікація шкільних гуртків. Типи шкільних гуртків за видами діяльності.	2
5	Тема 5. Специфіка педагогічної діяльності та основні обов'язки керівника учнівського гуртка. Особливості виховного впливу гурткової роботи і особи керівника гуртка.	2
6	Тема 6. Форми і зміст співробітництва керівника гуртка з батьками учнів. Особливості педагогічного керівництва самоврядуванням в гуртках, методичні	2
7	Тема 7. Структура та етапи розробки документації керівника гуртка: навчальної програми, календарно-тематичного плану та плану-	2

	конспекту.	
8	Тема 8. Особливості організації дистанційної гурткової роботи з фізики, проведення віртуальних експериментів чи обговорень.	2
9	Тема 9. Застосування комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій у роботі гуртка.	2
10	Тема 10. Методика розв'язування олімпіадних задач з фізики та інформатики. Особливості планування і організації виконання учнями наукових досліджень фізичної тематики в межах МАН.	4
11	Тема 11. Методи профорієнтаційної роботи на фізичних гуртках: демонстраційні досліди, проектна діяльність, запрошені спікери, профорієнтаційні квізи та вікторини, історичні екскурси.	3
12	Тема 10. Організація і проведення екскурсій до науково-навчальних лабораторій фізичного факультету, лабораторії космічних досліджень ДВНЗ «УжНУ» та Інституту електронної фізики НАН України.	3
	Модульна контрольна робота	4
	Разом за семестр	32

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основні цілі та завдання фізичного гуртка в системі позакласної роботи закладу загальної середньої освіти.	4
2	Тема 2. Роль гурткової роботи у процесі формування особистості учня.	4
3	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення гурткової роботи в Україні (ключові закони, положення, інструкції).	4
4	Тема 4. Матеріально-технічне забезпечення занять, дотримання правил охорони праці та техніки безпеки.	4
5	Тема 5. Роль і значення гурткової роботи та керівника гуртка у професійному самовизначенню учнів. Особливості планування роботи фізичного гуртка на навчальний рік: вибір тематики та послідовність її вивчення.	4
6.	Тема 6. Партнерська взаємодія керівника гуртка з батьками учнів.	4
7	Тема 7. Методична і організаційна діяльність керівника гуртків. Критерії оцінки творчо-пошукової та інноваційної роботи керівника гуртків.	6
8	Тема 8. Роль і місце гурткової роботи у формуванні дослідницької компетентності учнів.	6
9	Тема 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі фізичного гуртка.	6
10	Тема 10. Специфіка олімпіадних теоретичних і експериментальних задач з фізики та інформатики; методика їх розв'язування Підготовка учнів до олімпіад з фізики, астрономії інформатики та захисту науково-дослідних робіт в МАН.	6
11	Тема 11. Методика використання експериментальних завдань та саморобних приладів у гуртковій роботі. Комбінування реального та віртуального фізичних експериментів.	6
12	Тема 12. Групова форма позакласної роботи учнів. Форми організації гурткової роботи. Учнівське наукове товариство та асоціація	6

	наукових товариств. Екскурсії до наукових закладів регіону. Участь у фізико-технічних виставках.	
		Разом
		60

6.5. Індивідуальні завдання

У межах виконання самостійної роботи кожний здобувач може підготувати есе за однією із запропонованих тем.

Підготувати есе на одну з тем:

1. Чи хочу і можу я працювати керівником гуртка в закладах загальної середньої освіти?
2. Інноваційні методи та технології в організації гурткової роботи: від STEM-освіти до медіаграмотності.
3. Яким має бути сучасний керівник гуртка з фізики та астрономії?
4. Переваги і недоліки використання штучного інтелекту в сфері освіти – що переважить?
5. Які методи наукових досліджень, що застосовуються на фізичному факультеті, Ви рекомендуєте впровадити у роботу шкільного гуртка?
6. Психолого-педагогічні особливості мотивації вихованців різних вікових груп до систематичної участі в гуртковій роботі.
7. Проектна діяльність як ключовий елемент формування ключових компетентностей у вихованців гуртків науково-технічного профілю
8. Як налагодити партнерські стосунки з батьками членів гуртка?
9. Організаційно-методичні засади інклюзивної гурткової роботи: досвід та перспективи в Україні.

Вимоги до есе

Есе – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

Орієнтовна структура есе:

- Будь-який твір есе варто розпочати зі вступу, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою.
- Основна частина есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей.
- Есе має містити сформульовану кінцівку, що виражатиме ставлення автора до порушеної теми та його відповідь на поставлене питання. Може бути поставлене наступне питання, пов'язане з темою есе, спрямоване на продовження обговорення теми.
- При підготовці тексту есе вітається висловлення власної думки, а не запозиченої з чужих джерел.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: технічне обладнання кабінету фізики, мультимедійний проектор.

Обладнання: персональні комп'ютери, мобільні телефони, доступ в Інтернет.

Програмне забезпечення: MS Power Point, MS Excel, Python 3, Google Meet, Zoom.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти : монографія / Я. Т. Биковський. – Київ : ІВЦ АЛКОН, 2020. – 148 с.
2. Інноваційний розвиток позашкільної освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» : методичний посібник / А. Е. Бойко, В. В. Вербицький, А. В. Корнієнко, О. В. Литовченко, В. В. Мачуський; за ред. В. В. Мачуського. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. – 223 с.
3. Н.І. Попович, М.І. Карбованець, К.І. Попович. Комплекс задач і вправ з фізики. 7 клас. За концепцією Нової української школи: методичний посібник. – 2-е вид., доп. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2025. – 224 с.
Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/82112>
4. Н.І. Попович, М.І. Карбованець, К.І. Попович. Комплекс задач і вправ з фізики. 8 клас. За концепцією Нової української школи: методичний посібник. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2025. – 256 с.
Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/82113>
5. Методичний кластер. Випуск II. Методичні рекомендації для сучасного керівника гуртка закладів загальної середньої та позашкільної освіти. – Луцьк, 2022. – 33 с.
6. Логічні задачі для учнівсько-студентського наукового гуртка: методичні рекомендації / М.М. Повідайчик. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 21 с.
7. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкілья. Частина 2. / Укладач С. Б. Пітко – Львів: ЛОІППО, 2020. – 79 с.

Допоміжна література

1. Компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу : метод. посіб. / В.В. Вербицький, А.Е. Бойко, А.В. Корнієнко та ін. ; за ред. В. В. Мачуського. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. – 178 с.
2. Навчальні програми з позашкільної освіти. Дослідницько-експериментальний напрям. Фізика і астрономія / [О. О. Артем'єва, С. Ю. Білоус, М. В. Кичижиєва та ін. ; упоряд. О. В. Лісовий, С. О. Лихота]. – К., 2017. – Вип. 7. – 206 с.
3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник. – Київ, 2022. – 358 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Закон України «Про позашкільну освіту». – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1841-141>.
2. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту. Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 960-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)